

Tíðindi til føroyingar uttanlanda stuðla av tí føroysku sjómanskirkjuni.

Danjal av Rana 19.09.2016 (08:31)

Fáir glottar at hóma

Eitt lágtrýst beint eystan fyri suðurgrønland fer í ein landnyrðing og tilhoyrandi brúgvalagið fer mánadagin fram við Føroyum av útsynningi.

Í dag verður andøvs gul upp í ein strúk, 8 til 13 m/s, av suðri og útsynningi. Skýggjað og eitt skifti regn ella útsynningur, seinni klárar í og kanska onkrir sólgloftar. Kortini verður okkurt æl. Hitin um 12 stig. Í nátt verður andøvs gul upp í ein strúk av suðri, 8 til 13 m/s. Sum frá líður fyri tað mesta skýggjað og stundum regn og hitin niður í 10 stig.

Í morgin verður andøvs gul upp í ein strúk av suðri, 8 til 13 m/s, eitt skifti upp í hvassan vind, um 15 m/s. Fyri tað mesta skýggjað og í lötum regn. Hitin millum 8 og 13 stig.

Mikudagin verður andøvs gul upp í ein strúk av suðri og landsynningi, 8 til 13 m/s, men út á dagin makar hann vindin eina løtu. Fyri tað mesta skýggjað og stundum regn. Um kvøldið øtlar hann vindin í stívt andøvs gul upp í hvassan vind av suðri, 10 til 15 m/s, men móti morgni makar hann vindin. Skýggjað og regn, um náttina klárar í. Hitin millum 9 og 13 stig.

Hósdagin makar hann vindin í andøvs gul upp í ein strúk av suðri og landsynningi, 8 til 13 m/s, um náttina snarar hann í ein útsynning og í støðum møguliga upp í hvassan vind, um 15 m/s. Fyri tað mesta skýggjað og alt samdøgrið stundum regn ella ælaveður. Hitin millum 8 og 12 stig.

Fríggjadagin verður stívt andøvs gul upp í hvassan vind av útsynningi, 10 til 15 m/s, sum snarar í ein sunnan og makar nakað. Um náttina øtlar hann vindin, í støðum upp í shrið, um 18 m/s. Okkurt æl, men eisini sólgloftar, um náttina skýggjað og regn. Hitin millum 9 og 13 stig.

Leygardagin verður stívt andøvs gul upp í hvassan vind av suðri, 10 til 15 m/s, sum makar niður í gul til stívt andøvs gul av suðri og útsynningi, 6 til 10 m/s. Skýggjað og regn, um út á dagin klárar í og onkrir sólgloftar. Um náttina turt og klárt og hann makar vindin í lot til andøvs gul, 3 til 8 m/s av suðri. Hitin um dagin millum 10 og 13 stig, um náttina millum 5 og 10 stig
In.fo

Bankar ónøgdir við Røkke-loysn í Farstad

Fleiri norðurlenskir stórbankar eru ónøgdir við, at kreppurakta norska frálandsreiðariíð Farstad Shipping tingast við Kjell-Inge Røkke og Aker-samtak hansara um eina bjargingarætlan. Sambært Dagens Næringsliv hevur Farstad Shipping, sum stríðist við stóra skuld, gjørt av at finna eina loysn á sínum trupulleikum saman við Aker og reiðarínum Solstad, sum Aker herfyri yvirtók.

Men hetta er hent uttan at fleiri av størstu lángevarunum hjá Farstad sum DNB, Danske Bank og Nordea eru vorðnir kunnaðir.

Tí hava teir nú sent eitt bræv til reiðariíð, har teir harmast um støðuna, skrivar Dagens Næringsliv. Sambært norska miðlinum eru bankarnir ónøgdir við, at leiðslan í Farstad eftir øllum at døma bert tingast við Røkke. Teir vilja nú síggja øll uppskot, sum Farstad hevur fingið frá møguligum íleggjarum og leggja harumframt dent á, at teir vilja hava ein størri leiklut í tilgongdini.

Norska frálandsreiðariíð stríðist við stór undirskot og høgá skuld, eftir at lági oljuprísurin hevur sligið botnin undan marknaðinum.

Umframt Kjell-Inge Røkke eru kappingarneytar hansara, Kristian Siem og John Frederiksen, eisini áhugaðir í at keypa upp í vinnuni. Báðir eru sambært Dagens Næringsliv eisini áhugaðir í Farstad Shipping.

Kelda: shippingwatch.dk

Antares.fo

(Dystarfrásøgn) Í helst minniligasta KÍ dystinum í Sarpugerði í nýggjari tíð - sæð við KÍ brillum - vendi KÍ einum hóttandi tapi til ein avgerandi sigur við framúrskarandi avriki í seinna hálvleiki. Sigurin hjá KÍ var fult uppborin, tí hóast trýst seinasta partin av dystinum, so hevði Víkingur bara ein 100 prosent møguleika í øllum dystinum, og hann skoraðu Víkingar uppá.

Undan dystinum var greitt, at KÍ venjarin Mikkjal K. Thomassen kom við fleiri trekkum, sum Víkingar og kanska mong onnur neyvan vóru fyrireikað uppá. Fyri tað fyrsta spældi KÍ í 3-4-3 leikskipanini, sum var brúkt onkran dyst fyrr í ár og síðani fekk 18 ára gamli Ólavur Niclassen sín fyrsta dyst frá byrjan á besta KÍ liðnum. Eitt val, sum tey flestu helst settu spurnartekin við, tí dygdin hjá Ólavi vóru ókendar fyri tey flestu, tí hann hevur ikki spælt nakað nevnivert á besta liðnum fyrr.

Í fyrra hálvleiki var talan um javnan dyst við nærum ongum møguleikum. Einasti heilt stóri møguleikin kom til Gert Hansen, sum knappliga stóð úra leysur og so var 1-0 til Víking. Spælið var lítið skipað frá hvørgum av liðunum.

Gamla KÍ í seinna hálvleiki

Tað agressiva álopskenda KÍ liðið við høgum trýsti, sum vit sóu so ofta áðrenn summarsteðgin, men ikki ofta hava sæð eftir summarsteðgin, kom fram aftur, so skjótt sum seinni hálvleikur í dag bleiv settur í gongd. Víkingar blivu trýstir í botn, og tað var bara spurningur um tíð, áðrenn KÍ trýstið fór at geva úrslit, tí KÍ fekk eisini fleiri góðar møguleikar burturúr trýstinum. Meðan Víkingur hinvegin als ikki megnaði at fáa nøkur kontraálop í lag. Útjavnandi málið kom, tá eitt korter var eftir. Jonas F. Rasmussen sendi frálíkt innlegg til Páll A. Klettskarð, leikarin sum er toppskjútti í innanhýsis dystum millum hesi bæði liðini, og hann skallaði trygt í málið. Eftir hetta tók Víkingur aftur nakað yvir, men KÍ helt teimum burtur frá møguleikum og tað nærmasta var, tá nøkur innlegg komu, sum eingin fekk skot á. KÍ fekk kontra møguleikar og í síðsta minutt bleiv Ísak Simonsen feldur á brotssteigarmarkinum. Innskifti Niels Pauli Danielsen skeyt so mikið væl, at Geza Turi ikki fekk hildið bóltinum og leysa bóltin skeyt Páll A. Klettskarð í málið, og so kókaði millum kongabláu viðhaldsfólkini. Hetta var eisini endaliga stóðan.

Mikkjal rakti plett

Eftir dystin kann ein siga, at tað var KÍ venjarin, sum við sínum valum rakti plett. 18 ára gamli Ólavur Niclassen gjørdi onkran lítlan feil fyrstu lýtuna, væl skilligt við umstøðunum í huga, men spældi sum heild ein sera góðan dyst sum vinstri miðverji í 3-4-3 leikskipanini. Vísti styrki og skjótleika og var ikki bangin í einum krevjandi fysiskum dysti. Og júst 3-4-3 leikskipanin hjá KÍ riggaði framúr væl, tá tað skuldi koma til at halda Víkingum heilt burtur frá stórum møguleikum. At Víkingur bara fær ein 100 prosent møguleika á teirra sterka heimavølli talar fyri seg. Á KÍ liðnum vóru serliga avrikini í verjuni sannførandi, meðan Semir Hadzibulic enn einaferð vísti sín týðning á miðvøllinum. Og í álopinum vísti Páll A. Klettskarð seg at vera sera avgerandi fyri KÍ við sínum báðum málum. KÍ staðfesti enn einaferð, at liðið hevur sera gott tak á Víkingi, sum ongan dyst hevur vunnið á KÍ í 2015 og 2016. Mongu KÍ áskoðararnir vístu sína gleði seinastu lýtuna í dramatiska dystinum, sum hóast hart spæl til tíðir, var spældur í einum góðum ítróttaranda við tveimum framúr góðum áskoðarafjöldum. KÍ vann seg við sigrinum aftur uppá eina leiðslu uppá fýra stig. Fýra dystir eru eftir at spæla í Effodeildini og endar kappingarárið við, at KÍ liggur, har sum liðið liggur í lýtuni, so verður dagsins dystur helst millum teir minniligastu - sæð við KÍ brillum - í nýggjari tíð.

Nordlysid.fo

Jørgen bjóðar Ísrael vælkommum!

Felagskapurin fyri broytingarsinnaðar konservativar flokkar í Evropa, AECR, hevur á ársfundi í Prag júst viðkað limatalið til 31 lond, tá Likud flokkurin úr Ísrael við lógvabrestum var góðkendur sum limur nummar 31.

AECR hevur í vikuskiftinum havt ársfund í Prag har, umframt øktan limaskara, flóttafólk, Brexit, bretska útlímanin úr ES og fríhandil vóru á skránni.

Serfrøðingar úr øllum heiminum lögdu fram, kjakaðust og svaraðu spurningum frá áhoyrarunum.

Millum flokkarnar var breið semja um, at flóttafólka streymurin má steðgast og at fríhandil landana millum er avgerandi fyri framhaldandi framburði, ikki minst nú bretar melda seg úr ES.

Hæddarpunktið á fundinum var tá Likud flokkurin úr Ísrael varð góðkendur sum limaflokkur nummar 31.

Eli Hazzan, uttanríkispolitiskur talsmaður hjá Likud, takkaði fyri góðu móttøkuna og segði millum annað: Fantastiskt at mæta tykkum føroyingum og bjóðaði okkum at vitja Ísrael.

Úr føroyum vóru Jørgen Niclasen, floksformaður, og Aage Arnoldson, floksskrivari hjá Fólkaplokkinum við á fundinum.

Jørgen Niclasen greiddi í síni røðu millum annað frá tí stóra búskaparvøkstrinum, sum var skaptur í Føroyum undir borgarligu samgonguni seinastu fýra árin. Stórsti vøkstur í Evropa, segði hann.

Góð tvey hundrað fólk úr 31 londum luttóku á ársfundinum hjá AECR.

Nordlysid.fo

Malcolm Bell: Vit eru hugtikin av Føroyum

Samskiparin hjá Shetland Islands Council, Malcolm Bell, ið saman við m.ø. Gary Robinson, leiðararnum á Shetland Islands Council, hevur nógv gott at bera Føroyum.

Við Shetland News sigur Malcolm Bell, at samanborðið við Føroyar, er Hetland komið ógvuliga stuttan veg í menning av samfelagnum.

Malcolm Bell vísir m.a. á fartelefonsamband, breiðbandferð, flogvøllin og samferðsluviðurskiftini, ið eru komin nógv longur í Føroyum enn í Hetlandi. Hann sigur víðari, at hóast Føroyar eru meira isoleraðar enn Hetland, so hava Føroyar eitt størri sjálvræði og tað hevur givið okkum ein nógv betri møguleika at ganga okkara egnu vegir og menna samfelagið eftir okkara egnu fortreytum.

Hetland hoyrir til Bretland, men hevur ógvuliga avmarkað sjálvræði.

Malcolm Bell sigur við Shetland News, at tey fara at brúka ferðina til Føroya sum eitt dømi uppá hvat er møguligt hjá Hetlandi.

- Vit sóu hvat er møguligt, men samstundis vita vit eisini hvat vit ikki kunnu, tí vit heilt einfalt ikki hava sama frælsi at skipa okkara egnu viðurskiftir eins og Føroyar, sigur Malcolm Bell.

In.fo

Landsliðsspælari skaddur

Ein av teimum 11, sum byrjaðu á føroyska landsliðnum í 0-0 javnleikinum móti Ungarn fyri tveimum vikum síðani, bleiv skaddur í dysti í gjár. Hann skal nú stríðast móti tíðini fyri at gerast klárur til dystirnar móti Letlandi og Portugal í komandi mánaði. Talan er um bakkin, Bárð Hansen, sum til dagligt spælir við Fremad Amager í næstbestu dansku deildini.

Í 4-1 sigrinum hjá Fremad Amager móti Hobro, rendi Bárður Hansen saman við ein viðleikara, tá báðir fóru eftir sama bólti.

- Eg var sera óheldigur og lendi beint á økslini. Vit fóru beint avstað í røntguna og tað vísti seg tíbetur, at einki er brotið, men at eitt liðband í økslini er dragnað, sigur Bárður Hansen við Rás 2.

Hann verður tí við vissu ikki við í dystinum komandi vikuskifti, men hann vónar, at hann verður klárur til landsdystirnar móti Lettlandi og Portugal. Hann ásannar tó, at tað verður eitt stríð móti tíðini.

In.fo

8-9 miljónir í einum nótakasti

Lítli norski nótabáturin, MS Hillersøy, hevur gjørt ein rimmar túr á tunfiskaveiði. Fríggjadagin fingu teir ikki færri enn 190 makrelstyrjur, sum vigaðu millum 170 og 300 kilo hvør, í einum nótakasti.

Teir gjørdur hetta nótakastið á leiðini vestan fyri Ona í Møre og Romsdal.

Fiskurin varð landaður ein og ein, og síðan varð hann koyrdur inn á virkið Pelagia í Florø, har styrjan varð pakkað og gjørd söluklár.

Makrelstyrja, sum er eitt slag av tunfiski, er ein eftirspurdur fiskur á marknaðinum, og ein slíkur fiskur í hampiligari stødd hevur eitt søluvirði á umleið 60.000 norskar krónur.

Tað var stórt forvitni, og nógvar myndir vórðu tiknar, tá MS Hillersøy kom til bryggju og manningin, sum telur sjev, byrjaði at taka hesar stóru og kostnaðarmiklu fiskar í land.

- Vit vita ikki, hvat vit fáa fyri henda fiskin. Tað er ein spurningur um, hvat marknaðurin vil gjalda. Men, hetta eru sera flottir fiskar, sigur skiparin, Tore Hillersøy.

Mett verður annars, at søluvirðið á makrelstyrjuni liggur um einar 8-9 miljónir krónur í okkara peningi, og væntandi er, at ein stórir partur fer til sushi, sum tunfiskur er vælegnaður til.

Tá MS Hillersøy seinast hevði tunfiskakvotu - í 2014 - fingur teir ikki ein tunfisk í fyra vikur, og ikki minst tí er fongurin hesaferð ógvuliga kærkomin hjá Tore Hillersøy og hansara monnum.
In.fo

Hvat eta toskur, hýsa og upsi?

Magakanningar hjá Havstovuni síðan 1997 vísa, at føðin hjá toski, hýsu og upsa er rættiliga ymisk. Orsøkin er, at hesi fiskasløg finna sær føðina á ymiskan hátt. Petur Steingrund, fiskifrøðingur, hevur forvitnisliga grein í nýggjastu útgávuni av Sjóvarmál um hesi viðurskifti.

- Høvuðsføðin hjá toski er fiskur (65%), serliga svartkjaftur (18%) og hvítingsbróðir (12%), meðan nebbasild liggur heilt niðri á 2%. Toskur etur nebbasild á grunnum vatni (grynri enn umleið 130 m), hvítingsbróður nakað djúpari (130-300 m) og svartkjaft í kantinum (300-500 m).

Hann vísir á, at við tað, at lutfalsliga meira er av toski á grunnum vatni, er týðningurin av nebbasild fyri toskastovnin størri enn tey 2%. Harafrat kemur, at sera lítið hevur verið til av nebbasild eftir 2003. Toskur etur eisini nakað av krabbadýrum á botni. Á grunnum vatni (<150 m) etur toskur nóg ymisk sløg av krabbadýrum, eitt nú rækjur, meðan bert eitt slag av krabbadýri (trøllahummarin Munida) verður etið á djúpari vatni.

- Høvuðsføðin hjá hýsu er ormar (28%). Tey ymisku sløgini av ornum eru torfør at nágreina, og tí eru ormar bólkadír undir einum. Talan er í mongum førum um ormar, sum liva í hylkjum. Hylkini standa nakrar sentimetrar upp úr botninum, og ormurin breiðir eina viftu av „ørnum“ út í sjógvn, sum hann fangar føði við.

Víst verður á, at onkrir ormar eisini liva niðri í sandinum.

- Hýsa livir, eins og toskur, eisini av at eta krabbadýr á botni (15%). Hesi krabbadýr eru ofta smærri enn tey, sum toskur etur. Harafrat etur hýsa fitt av slangustjørnum og igulkerum og við hvørt nebbasild og skeljar.

Fiskifrøðingurin vísir á, at meðan toskur og hýsa ofta eta dýr, sum hava tilknýti til botnin, etur upsi dýr, sum eru uppi í sjónum. Heili 85% av føðini hjá upsa er fiskur, harav meginparturin svartkjaftur. Nebbasild er bert 1% av magainnihaldinum hjá upsa.

Víst verður á, at ein orsök til, at upsi etur meira av svartkjafti og minni av nebbasild enn toskur, er, at upsin heldur seg djúpari enn toskur, har nebbasildin er sjáldsamari og svartkjaftur vanligari enn á grunnum. Upsi etur nakað av krill, ið er tað sama, sum stórhvalur livir av.

Petur Steingrund sigur, at eitt annað, sum er avgerandi fyri magainnihaldið hjá toski, hýsu og upsa, er, hvørjar førleikar fiskurin hevur at eta ávís sløg av dýrum.
In.fo

Fingið hug til fótbólt aftur

Brann Bergen vann í gjár 3-1 á útivølli móti Bodø/Glimt. Gilli Rólantsson Sørensen byrjaði inni á høgra vongi og spældi 72 minuttir. Sjálvur fegnast føroyski landsliðsspælarin um, at hann aftur hevur fingið hug at spæla fótbólt.

- Eg má erligt siga, at eg eri blivin ordiliga glaður fyri at spæla fótbólt aftur. Eg gleði meg at koma til venjing. Tað havi eg ikki gjørt leingi. Eg føli at tað byrjar at ganga rætta vegin aftur, so tað er bara deiligt, sigur Gilli R. Sørensen.

Tvøramaðurin fegnast um sigurin, sum merkir at Brann Bergen framvegis er á øðrum plássi.

- Bøde/Glimt bleiv 100 ár í gjár, so tað bleiv sjálvandi ein torførur dystur fyri okkum, men hetta var ein dystur vit skuldu vinna, tí tað er so tætt í toppinum, sigur Gilli R. Sørensen.

Rosenborg er langt á odda, meðan tað bara er málúrðkan á muni millum Brann og Odd á øðrum og triðja plássi. Sjálvur heldur vongurin at tað gekk væl.

- Tað gekk fínt nokk. Eg skal venja meg við spælistílin. Tað er umstilling móti umstilling, so tað er nógvr renning báðar vegir, sigur Gilli Rólantsson Sørensen.

Komandi dystur hjá Brann er á heimavølli móti Tromsø.

In.fo

Tveir mans tiknir við rúsevnum

Tá tveir mans komu á flogvøllin í gjár stóð tollvaldið fyri teimum og steðgaði teimum. Narkohundurin gav boð um, at okkurt var áfatt við monnunum og tá spurdir, játtaðu báðir menninir, at teir smuglaðu rúsevni.

Løgreglan tók teir á Landssjúkrahúsið, har teir fóru í skannaran. Har vísti tað seg, at teir báðir høvdu svølggt nøkrum pakkum og tí endaðu teir í varðhaldinum.

Har hava teir ligið nátt og eftir at teir hava sitið á pottinum, hevur løgreglan staðfest, at annar maðurin hevði smuglað 144 gramm av hassji, meðan hin hevði smuglað 117 gramm.

Báðir menninir eru leyslatnir aftur, men skulu mæta í rættinum seinni, tá dómur fellur í málinum.

In.fo

Ronaldo er klárur

Tað bendir meira og meira á, at Cristiano Ronaldo gerst klárur at spæla ímóti Føroyum á Tórsvølli um ein lítlan mánaða.

Real Madrid-spælarin bleiv skaddur í EM-finaluni, men fyri einum góðum mánaða síðani var hann komin somikið væl fyri seg aftur, at hann kundi venja við. Hann hevur tó verið sjúkur seinastu dagarnar, og var ikki við í 2-0-sigrinum hjá Real Madrid ímóti Espanyol í gjár.

Í dag boðar Real Madrid frá, at hann er blivin frískur. Hann vandi við í dag, og verður væntandi við í La Liga-dystinum ímóti Villarreal mikukvøldið, eins og hann væntast at verða úttikin til portugisiska landsliðshópin, sum 10. oktober skal spæla ímóti Føroyum á Tórsvølli.

In.fo

Smíða elementini eftir tunlinum

Herman S. Olsen hjá SH-Bygg, sum stílar fyri arbeiðnum at byggja barnagarðin í Hvalba, sigur, at bygningurin verður bygdur í einari hædd og tekur seg út sum smáir og hugnaligir býlingar við 41 stigum halli á tekjuni.

Hann sigur, at arbeiðið hevur gingið væl. Teir hava smíðað timburelementini í høllini í Lopra og hava síðan koyrt tey til Hvalbiar í egnum kranabili, her teir hava sett elementini upp.

- Tá Hvalbiartunnilin er so trongur, hevur verið neyðugt at smíðað elementini í stødd, soleiðis at tey kunnu flytast á kranabili gjøgnum tunnilin til Hvalbiar.

Herman S. Olsen sigur, at tá slíkur flutningur er, er neyðugt, at eingin mótkoyrandi ferðsla er, og tí noyðist onkur at standa Hvalbiarmegin og steðga bilum, sum ætla sær í tunnilin, meðan flutningurin er.

- Vit skulu soleiðis hava einar 20 kranabilar við elementum ígjøgnum Hvalbiartunnilin.

Herman S. Olsen leggur aftrat, at nú er bert ein lítill triðingur av barnagarðinum eftir at seta upp, og tað gongur ikki long tíð, til reisigildið verður í Hvalba.

In.fo

Tá Løgtingið varð sprongt í luftina

Í hesum døgum hevur so nógv verið gjørt burtur úr fólkaatkvøðunum um loysing 14. september í 1946. Men eitt ár frammanun var ein skakandi hending í Havn, sum kanska hevði nakað við stríðið um ríkisrættarligu støðuna at gera: Tá varð Løgtingið í orðsins rætta týðningi sprongt í luftina.

Nakað eftir miðnátt tann 18. september í 1945 stukku havnarborgarar úr svøvni av hvøllum bresti. Orsøkin var, at ein bumba brast í løgtingshúsinum.

Talan var um eina dynamitbumbu, sum lögð varð undir útnyrðingshornið á Tinghúsinum. Men tann ella teir, ið lögdu bumbuna, vórðu ikki funnir, hóast lögreglan lovaði 5.000 krónur til tann, ið kundi geva upplýsingar, ið førdu til, at brotsgerðin varð upplárað.

Hol varð sprongt á grundina, og nakað av klædninginum skrædnaði. Allir rútararnir brotnaðu og gipsmyndirnar av Fríðrikki 7. og 8. eins og gipsmyndin av Kristiani 9. brotnaðu, meðan myndin av Kristiani 10. varð standandi óskadd.

Rútararnir fóru í Kommunuskúlanum (nú Ráðhúsið) hinu megin Vaglið, á Telefonstøðini, í fleiri handlum í Niels Finsensgøtu og niðri í Vágsbotni.

Gitingarnar vóru nógvur um, hvør kundi hava framt brotsverkið, og tíðindi uttanlands, eitt nú úr Svøríki søgdu beinleiðis, at tað vóru misnøgdir persónar úr sjálvstýrisrørsluni, sum stóðu aftan fyri sprengingina. Politiken skrivaði, at tað kundi eingin ivi vera um, at motivini vóru politisk.

Okkara egnu bløð skrivaðu dúgliga um málið, men hóast tað ongantíð var lovaður so nógvur peningur fyrr í Føroyum til menniskjajagstran, so varð hin seki ikki funnin.

Tað vóru harðar politiskar rembingar í Føroyum um hetta mundið, tá framtíðar støða Føroya stóð ovast á breddanum.

Hetta var um tað mundið, tá tingið við 13 atkvøðum fyri samtykti niðurskurðin av pundinum úr 22,40 kr í 19,34 kr, meðan Fólkaflokkurin og Sjálvstýrisflokkurin sum mótmæli rýmdu av tingi.

Føroyingar áttu tá trýggjar milliónir krónur pund sterling í Onglandi, sum ágóði fyri ferskan fisk, ið varð seldur øll krigsárin. Løgtingsval varð útskrivað dagin fyri bumbubrestin at vera 5. november.

Hóast nógvur gitingar, so varð ongantíð upplárað, hvør framdi bumbusprengingina.

Politiska stríðið um ríkisrættarligu viðurskiftini varð vavt upp í illgerðina, og hetta førði sum vera man til stóra illstøðu.

Hvussu var og ikki er ikki enn komið alment fram – men vóru motivini ikki politisk, so kann talan hava verið um vanliga ungdómsbeistagerð – onkur, sum ikki hevur vitað, hvussu stóran skaða fá kilo av dynamitti kunnu gera?

In.fo

Lítill vinningur til skipini at taka alt til lands

Tað er ikki nógv at heinta fyri skip og manning, sjálvt umt ey takað alt av tí fiski, tey veiða við til lands.

Tað er niðurstøðan í einari norðurlenskar granskingarverkætlan, sum fiskimálaráðið og Syntesa hava staðið fyri. Hinvegin loysir tað seg samfelagsliga at taka alt til lands eins og tað á tann hátt fylgir rákinum um at alt tilfeingi skal gagnsnýttast.

Verkætlan var lögð fram á almennum fundi. Tað vísir seg, at sums tøðan er beint nú, so er tað lættast og lönar seg best at gera avskurð og slóg til súrløg, heldur enn nakað annað.

Skal meira fáast burturúr, so krevur tað munandi meira arbeiði og kostar tí eisini meira.

Verkætlanin er gjørd í Noreg, Íslandi og Føroyum.

Íslensku royndirnar vísa, at kemur alt til lands, so verður tað gagnnýtt - millum annað í heilivágsíðnaðinum, men tað tekur tíð at gera slíkt lönandi.

Í løtuni verða tangar og útgerð annars til súrløg sett umborð á trolaran Akraberg hjá Framherja, sum er ein av trolarunum, sum fiskar í barentshavinum.

In.fo

Avtalur aftan stongdar dyr?

Bill Justinussen, løgtingsmaður, hevur eisini sett Sirið Stenberg, landsstýriskvinnu, fyrispurning um útbyggingina av Tórshavnar havn. Løgtingsmaðurin spyr, hví landsstýriskvinnan ikki lurtaði eftir tilmælinum frá Býarskipanarnevnd Landsins um hesa stóru havnaútbygging.

- Hvørji atlit tók landsstýriskvinnan, tá hon valdi ikki at fylgja tilmælinum - og varð landsstýriskvinnan løgd undir trúst av Heðini Mortensen, spyr løgtingsmaðurin, sum eisini vil hava at vita, um samgongusamstarvið varð nevnt í samskiftinum millum landsstýriskvinnuna og Heðin Mortensen og møguliga onnur í samgonguni?

Bill Justinussen vil hava landsstýriskvinnuna at svara, um avtalur vórðu gjørdar um onnur politisk mál í samband við avgreiðsluna av útbyggingini av Tórshavnar havn?

- Havnaútbyggingin fekk eina turbulentu viðgerð í Innlendismálaráðnum. Býarskipanarnevnd Landsins, sum er fakmyndugleikin og serfrøðin á økinum, mælti frá við teirri grundgeving, at havnin hevði ligið betri aðrastaðni í kommununi, helst burtur frá bygdum øki, har ferðsluviðurskiptini eru betri, og har tað slepst undan ampa av ferðslu, óljóði og øðrum.

Løgtingsmaðurin vísir á, at Býarskipanarnevnd Landsins heldur eisini, at útbyggingarmøguleikarnir eftir ætlaðu útbyggingina eru avmarkaðir, og samanumtikið metir nevndin, at tað ikki er góð planlegging at staðseta eina stóra góðs-og bingjuhavn beint fyri miðbýin í Havn.

- Tað undrar mong, sigur Bill Justinussen, at landsstýriskvinnan ikki fylgir tilmælinum frá Býarskipanarnevndini. Havandi veiku samgonguna í huga, har eitt nú borgarstjórin í Tórshavnar kommunu er 17. maður, er skjótt at hugsa, at landsstýriskvinnan hevur vrakað óheftu serfrøðina og tikið eina politiska avgerð fyri at tryggja støðufesti í samgonguni.

Bill Justinussen heldur, at tað neyvan nakrantíð fæst at vita, um nakrar avtalur eru gjørdar handan stongdar dyr í hesum máli, og hann leggur dent á, at eftir stendur, at landsstýrið við Tjóðveldi á odda hevur gingið beint ímóti tilmælinum frá einari fakligari ráðgevandi nevnd.

In.fo

Tú bæði smakkar og luktar royk

Løgtingsmaðurin, Bill Justinussen, hevur sett Sirið Stenberg, landsstýriskvinnu, ein munnligan fyrispurning.

Í fyrsta lagi spyr løgtingsmaðurin, um landsstýriskvinnan ætlar sær at gera nakað fyri at steðga dálkandi útláti og órógvandi óljóði frá fremmandum skipum í føroyskum havnum, tá hetta eru skip, sum ikki lúka vanlig altjóða krøv hesum viðvíkjandi.

Í øðrum lagi spyr løgtingsmaðurin, hvørjar lógir, ásetingar ella sáttmálar skulu galda fyri, at Føroyar hava somu generellu viðurskipti hesum viðvíkjandi sum onnur lond hava.

Í viðmerkingum til fyrispurningin vísir løgtingsmaðurin á, at nakrar havnir í Føroyum liggja mitt inni í býnum/ bygdini, tí søguliga hoyra búsetingar og havnir saman.

- Fólk hava altíð búsett seg har, sum góð havnaviðurskipti, virksema og arbeiðspláss eru. Og øvut hava havnir verið bygdar og útbygdar, har fólk og vinnulív eru.

Løgtingsmaðurin heldur tað tí vera neyðugt, at vinna og fólk hava eitt ávíst tol við hvørjum øðrum, tí rúm skal vera fyri báðum.

- Tó eru tað nøkur skip, sum brenna óvanliga skitið. Roykurin frá hesum skipum er kolasvartur. Liggur lotið inn móti landi, er ikki hugsingur um hjá teimum, sum búgva í økinum, til dømis at heingja klæðir út á snórin ella at hava børn sovandi úttan fyri í barnavogni.

Bill Justinussen vísir á, at roykurin stundum er so tjúkkur og ítøkiligur, at tú bæði smakkar og luktar hann. Hetta er tíverri alt ov vanligt at uppliva inni á Skálafjórðinum og er til tíðir helst sama skil aðrastaðni kring landið.

- Eisini er ein órógvandi støðugur gangur frá hesum skipum, sum tekur svøvnin frá teimum menniskjum, sum ikki tola slíkt óljóð. Vit eru øll ymisk. Fyri nøkur órógvar dálking og óljóð als ikki, meðan tað hjá øðrum er óúthaldiligt.

Løgtingsmaðurin heldur, at tá nú altjóða krøv eru, sum munandi avmarka slíka dálking og óljóð, er tað ein sjálvsøgn, at somu krøv skulu verða galdandi í Føroyum.

In.fo

Søla av rættindum at veiða 5.000 tons av svartkjafti, hefur verði ídag 19 sept. 2016

Monday, 19 September 2016

Smb. kunngerð nr. 78 frá 29 juni 2016, um uppboðssølu av rættindum at veiða 5.000 tons av svartkjafti, hava vit ídag, 19 sept. 2016, havt uppboðssølu av hesum rættindum.

Tað vóru seld 5.000 tons av svartkjafti fyri ein miðalprís á 0,13 kr/kg.

Tað vóru 6 skrásettir boðsgevarir, ið hava luttikið í uppboðnum og 6 ið hava vunnið boði.

Keypsupphæddin, ið rindast skal, er 643.200 kr.

Fmf.fo

Arbeiðssetningurin ov smalur

Smali arbeiðssetningurin hjá Nýskipanarnevndini forðar fyri breiðum semjum í Løgtinginum, heldur limur í nýskipanarnevndini hjá Fiskimálaráðnum

Arbeiðssetningurin hjá Nýskipanarnevndini er alt ov smalur. Nevndin sleppur bara at viðgera loysnir, har øll fiskirættindi verða seld um uppboðssølu.

Tað sigur Herálvur Joensen, limur í nýskipanarbólkinum hjá Fiskimálaráðnum, sum heldur at smali arbeiðssetningurin forðar fyri breiðum semjum í Løgtinginum.

Prutlar undir lokinum

Tað prutlar undir lokinum í nevndini, sum landsstýrismaðurin í fiskivinnumálum hefur sett at gera álit um eina nýskipan av føroysku fiskivinnuni. Ein atfinning inni í Nýskipanarnevndini er, at sjálvur arbeiðssetningurin er ov smalur.

Undir yvirskriftini "frá politikari útluting av fiskirættindum til marknaðargrunndaða skipan" hefur nýskipanarnevndin fingið sum arbeiðsstning at "viðgera og gera uppskot til skipan, ið er marknaðargrunndað, har tað almenna bjóðar fiskirættindi fram sum brúksloyvi fyri ávísa tíð.

Uppskotini kunnu vera uppboðssøla av fiskirættindum frá tí almenna til privatar - ella: aðrar møguligar útbjóðingarskipanir frá tí almenna til privat." Fyri summarfrítíðina var nýskipanarnevndin á fundi við landsstýrismannin í fiskivinnumálum.

Ótrygt hjá fiskivinnuni

Arbeiðssetningurin bleiv nágreinaður, landsstýrismaðurin gjørði greitt, at øll fiskirættindi skulu seljast um uppboðssølu. Síðani hefur nevndin burturav arbeitt við tí fortreyt, at øll fiskirættindi skulu seljast um uppboðssølu.

Í hoyringsskrivinum, sum Nýskipanarnevndin hefur sent politiska- og vinnuliga fylgibólkinum, gevur nevndin til kennar, at hon er ivasom um hendan leistin.

Nevndin skrivar millum annað, at ein uppboðssøla av øllum fiskirættingdum í senn hefur við sær stórar váðar og ótryggleikar fyri føroysku fiskivinnuna.

Trupult at meta um avleiðingar

Nýskipanarnevndin sigur seg ikki vita um nakað land, sum lutar øll síni fiskirættindi út á uppboðssølu, og tí er trupult hjá nevndini at meta um avleiðingarnar av at verkseta eina slíka skipan.

Í triðja lagi er Nýskipanarnevndin í iva um, hvussu væl ein uppboðssøla kann tryggja, at aðalendamálini í arbeiðssetninginum kunnu røkkast.

Herálvur Joensen, limur í nýskipanarnevndini, eftirlýsir í dag møguleikan hjá nevndini at arbeiða víðari við øðrum loysnum, heldur enn at selja alt um uppboðssølu.

Nevndin skuldi sloppið at arbeitt víðari

Herálvur Joensen, sum eisini er stjóri í Reiðarafelagnum, váttaar, at nevndin fekk ikki loyvi at arbeiða víðari við øðrum loysnum enn uppboðssøluni. Landsstýrismaðurin segði nei. Tað harmast Herálvur Joensen um.

- Eg haldi at nevndin átti at sloppið at arbeiðt víðari við øðrum modellum enn at alt skal seljast um uppboðssølu, sigur Herálvur Joensen, sum er í Nýskipanarnevndini.

- Tað hevði givið nevndini móguleika at komið við einum meira "realpolitiskum uppleggi", sum hevði verið betri skikkað til at skapa eina breiða politiska undirtøku, sigur Herálvur Joensen.

Hvørgan loysnin góð

Í hoyringsskrivnum frá Nýskipanarevndini eru nevndir tvinnir leistir fyri, hvussu fiskirættindini kunnu seljast á uppboðssølu. Annar leisturin er at selja øll rættindi fyri í mesta lagi eitt ár í senn.

Hin leisturin er ein kombinatióin av stuttíðar- og langtíðarloyvum upp á fimm til 10 ár. Spurdur, hvønn av hesum leistum hann tekur undir við, svarar Herálvur Joensen stutt:

- Tað er sum at velja millum pest og kolera.

Kvf.fo

[Valutanavn](#) ▼

WMR

Australske dollar	503,77
Bulgarske leva	380,94
Brasilianske real	204,98
Canadiske dollar	507,26
Schweizerfranc	680,15
Kinesiske renminbi.yuan	100,06
Tjekkiske koruna	27,570
Euro	745,04
Britiske pund	871,13
Hong Kong dollar	86,04
Kuna	99,15
Ungarske forint	2,4190
Israelske new shekel	176,79
Indiske rupees	9,9660
Japanske yen	6,5550
Mexicanske peso	34,080
Norske kroner	80,52
Newzealandske dollar	487,84
Polske zloty	173,47
Russiske rubel	10,330

Svenske kroner	77,86
Singapore dollar	489,59
Thailandske baht	19,160
Tyrkiske lira	224,17
US dollar	667,50
Sydafrikanske rand	47,610

Danskebank.dk

Andlát

Martha Ljósheim, ættað av Økrum, búsitandi í Havn, andaðist á Landssjúkrahúsinum sunnudagin 18. september, 93 ára gomul.

Fróði Sóloy, ættaður úr Svínø, búsitandi í Klaksvík, andaðist 13. september, 80 ára gamal.

Alfred Poulsen, Saltangará, ættaður av Eiði, andaðist leygarkvøldið 17. september, 88 ára gamal.

Michela Roberta Jespersen, ættað av Tvøroyri, búsitandi í Sandgerði í Íslandi, andaðist á Keflavíkar Sjúkrahúsi hósdagin 15. septembur, 77 ára gomul.
